

VARSKU! SYMPOSIUM: MARKENS GRØDE 100 ÅR

Ståle Dingstad (UiO) / Henning Howlid
Wærp (UiT) / Mari Wattum (KUN) / Eirik
Vassenden (UiB) / Britt Andersen (NTNU)

Forskningsdagene 2017

28.-29. september

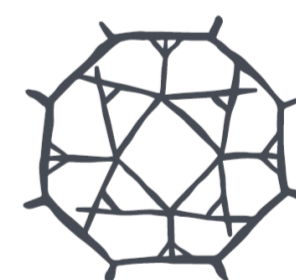
Stormen, Bodø

Árran lulesamisk senter og
Hamsunsenteret, Hamarøy

HAMSUNSENTERET

KUN

ÁRRAN

Julevsáme guovdásj
Lulesamisk senter

Forskningsdagene

Nordland
FYLKESKOMMUNE

FRITT ORD

NORD
universitet

Hamarøy
KOMMUNE

Hábmera
suohkan

Tema for Forskningsdagene 2017 er verdier. Det handler om hvordan vi skaper, forvalter og setter verdier. På land og i havet. Men det handler om mer enn økonomisk verdiskaping – det handler om naturressurser, humanistiske verdier, verdien av liv, verdien av identitet.

I år er det 100 år siden *Markens grøde* ble utgitt. Knut Hamsun omtalte selv *Markens grøde* som «et varsku til mitt slektsledd». I 1920 ble Hamsun tildelt Nobels litteraturpris for denne romanen. Romanens varige verdi for fremtidig generasjoner var en del av Nobelkomiteens begrunnelse. I år er det også 100 år siden det første samiske landsmøtet i Trondheim. Tråante 2017 er en nasjonal markering av denne viktige begivenheten i samefolkets historie, med fokus på kampen for grunnleggende verdier som demokrati, rettferdighet, likeverd og mangfold.

Markens grøde regnes som Hamsuns store jordbruksepos. Romanen forteller om hvordan gården Sellanrå utvikles fra en enkel jordgamme til et gårdsbruk. Men *Markens grøde* er også en roman om modernitetens fremvekst og det motsetningsfylte i den. Nybyggerne på Sellanrå og menneskene rundt dem berøres av den nye tidens ånd på godt og vondt. For noen innfris løftet om frigjøring og selvrealisering, men ikke for alle. Særlig kvinnenes og samenes posisjon er problematisk. *Markens grøde* inneholder beskrivelser av samer som «utøy og makk» og av kvinner som tar livet av sine barn. Spenningen mellom tradisjon og modernitet er sentral i romanen. Hamsuns varsku i 1917 er et varsku om det moderne samfunnets verdier.

I 2017 diskuterer vi fremdeles rettigheter til land og vann, utvikling og bærekraft, identitet og språk, makt og overgrep.

I Nord-Salten er vi tre kunnskapsinstitusjoner som jobber med denne typen verdispørsmål: Hamsunsenteret, Árran lulesamisk senter og KUN. Symposiet er et samarbeid mellom disse, i anledning markeringene av *Markens grøde* 100 år og Tråante 2017, med Forskningsdagene som ramme. Symposiet er støttet av Fritt Ord, Nordland fylkeskommune, Hamarøy kommune, Norges Forskningsråd og NORD Universitet.

PROGRAM

Torsdag 28. september

STORMEN BIBLIOTEK, BODØ

14:00 -14:30 Velkommen! Dagens konferansier: litteraturformidler ved Hamsunsenteret, Nordis Seel Tennes.

Åpning av symposiet ved Mari Wattum, leder KUN.

14:30-15:00 Konservator Alvhild Dvergsdal ved Hamsunsenteret: «Hva er det med *Markens grøde*?»

15:15-16:15 VARSKU! *Markens grøde* og økokritikk.

Ordstyrer: Ståle Dingstad

Professor Henning Howlid Wærp (UiT) «Markens grøde – «Simple Living»?

Postdok Reinhard Hennig (UiO) «Markens grøde i antropocen.»

16:30-17:30 Verdikafé: Unge blikk på *Markens grøde*.

Ordstyrer: Britt Andersen

Andreas Lødemel, (HS/NORD): «*Markens grøde* - farlig stedstilhørighet?»

Diana Latug, (Cluj): «*Growth of the Soil*, the Nobel Prize and the Reception of Hamsun in Romania in the 1920s.»

Susanne Bär, (München): «Miljø og natur i *Markens grøde*.»

18:00-18:30 Prelansering Vinduet. Vinduet 3/2017 med tema viet *Markens grøde*.

Redaktør: Preben Jordal.

Bidragstere: Thure Erik Lund, Roskva Koritzinskyo, Eirik Vassenden, Bjørn Godøy, Nina Frang Høyum, Bodil Børset, Nordis Seel Tennes.

GRAND HOTELL. HAMSUNHOTELLET, BODØ

20:00-23:00 Konsert *Markens grøde*: Hamsunsenterets husband.

Hamsunkvarteret: «Jeg er hjemme her, det vil si borte, altså i mitt ess», ved litteraturformidler ved Hamsunsenteret, Nordis Seel Tennes.

Musikk, mat og mingel. Påmelding (begrenset antall plasser).

Fredag 29. september

BODØ BUSSENTRAL

08:00 Avreise til Árran og Hamsunsenteret med buss for påmeldte.

ÁRRAN, DRAG

11:30 Ankomst Árran lulesamisk senter.

Velkomst ved direktør Lars Magne Andreassen.

Lunsj

12:30-14:00 VARSKU! *Markens grøde* og rasisme.

Ordstyrer: Andreas Lødemel

Professor Ståle Dingstad (UiO): «Rasisme og antisemittisme i *Markens Grøde*»

Associate Professor Troy Storfjell (Pacific Lutheran University): «Sannhet og forsoning i en samisk gjenlesning av *Markens grøde*»

Museumsleder Harrieth Aira (Árran): «Kvinnens posisjon i det lulesamiske området»

14:15 Buss til Hamsunsenteret.

HAMSUNSENTERET, HAMARØY

15:00 Ankomst Hamsunsenteret. Velkomst ved konst. direktør Arne Andre Solvang.

Benstrekk, omvisning og kaffe i tårnet. Konferansier: formidlingsleder ved Hamsunsenteret, Solveig Hirsch.

16:00-17:00 VARSKU! Likeverd og kvinneskikkelser i *Markens grøde*.

Ordstyrer: Mari Wattum

Professor Eirik Vassenden (UiB): «Den levende Inger og de døde barna; barnemord-debatten og *Markens grøde*».

Professor Britt Andersen (NTNU): «Kjønn og biopolitikk i *Markens grøde*.»

Seniorrådgiver Lindis Herstad Sloan (KUN): «Kvinneroller i en endringstid.»

17:00 Servering fra Isaks «uhyre grøtfat»

17:30-18:00 Professor Henning Howlid Wærp (UiT Norges arktiske universitet): «*Markens grøde* 100 år etter. Er markgreven Isak Sellanrå fortsatt vår mann?»

18:15-19:15 Verdidebatt: *Markens grøde* 100 år og Tråante 2017: De vanskelige fortellingene

Debattleder: Anki Gerhardsen, journalist og kritiker.

Panel: Alle foredragsholdere. Live-streaming på hamsunsenteret.no.

20:00-23:00 Kulturfest i Tårnet

Lørdag 30. september

HAMSUNSENTERET, HAMARØY

08:00 Frokost

09:30 Retur tilbake til Bodø med buss for de som skal det.

Billetter: <http://hamsunsenteret.no/no/besok-oss/ebillett>

Lurer du på noe? Ta kontakt med produsent ved Hamsunsenteret Anita Overelv:

anita.overelv@nordlandsmuseet.no / tlf.: 909 91 222